

ISHOD VJEŽBE: rukovanje sa simulacijskim programom EWB, očitavanje i analiziranje dobivenih rezultata te crtanje grafova. Utvrđivanje razlika između invertirajućeg i neinvertirajućeg pojačala. Ustanoviti utjecaj opterećenja na iznos naponskog pojačanja. Na temelju rezultata zaključivanje i povezivanje teorijske osnove o tranzistoru i njegovim svojstvima kao pojačalo.

PRIPREMA:

1. Nacrtajte simbol operacijskog pojačala i označite sve ulaze i izlaze:

2. Koje je osnovno svojstvo operacijskog pojačala?

---

3. Navedite karakteristike idealnog operacijskog pojačala?

---

4. Nacrtajte invertirajuće pojačalo s operacijskim pojačalom i označite sve napone i struje. Kako glasi izraz za naponsko pojačanje?

5. Navedite karakteristike invertirajućeg operacijskog pojačala?

---

6. Nacrtajte invertirajuće pojačalo s operacijskim pojačalom i označite sve napone i struje. Kako glasi izraz za naponsko pojačanje?

7. Navedite karakteristike invertirajućeg operacijskog pojačala?

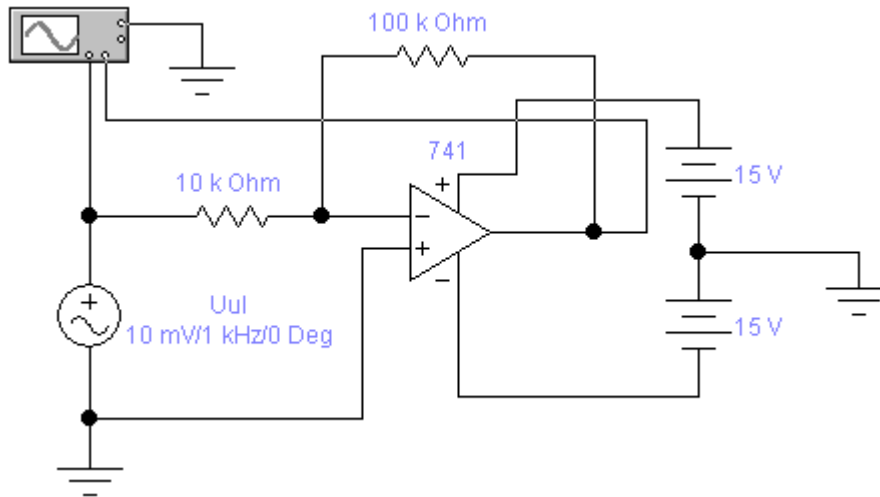

---

8. Potražite, proučite i napišite tvorničke podatke operacijskog pojačala 741.

ZADATAK 1.

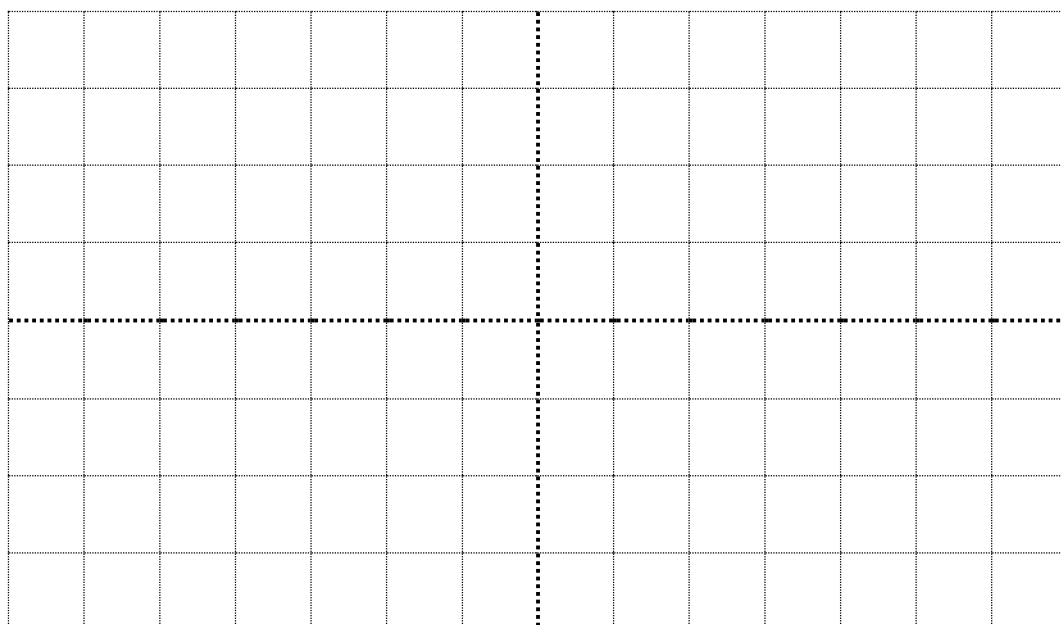
Spojite električnu shemu prema slici:

Za različite vrijednosti otpornika R_2 izmjerite izlazni napon uz isti ulazni napon $U_{ul} = \text{_____}$ mV. Osciloskopom snimite dijagrame ulaznog i izlaznog napona i nađite maksimalne vrijednosti. Pomoću maksimalne vrijednosti napona izračunajte efektivnu vrijednost ulaznog i izlaznog napona u prostoru za računanje. Izračunajte naponsko pojačanje za svako mjerenje. Sve vrijednosti unesite u tablicu.

Tablica izmjerenih i izračunatih vrijednosti				
$R_2 / k\Omega$	1	10	50	100
U_{ulmax} / mV				
U_{ulef} / mV				
U_{izmax} / V				
U_{izef} / V				
$A_u = - R_2 / R_1$				
$A_u = U_{iz} / U_{ul}$				

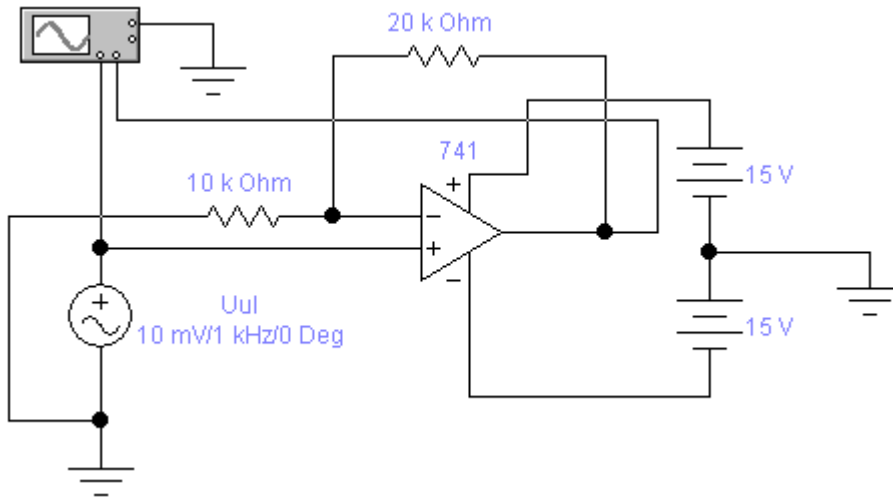
Nacrtajte dijagrame ulaznog i izlaznog napona za $R_2 = 10 k\Omega$ i izmjerite period:

Period $T = \text{_____}$ ms.

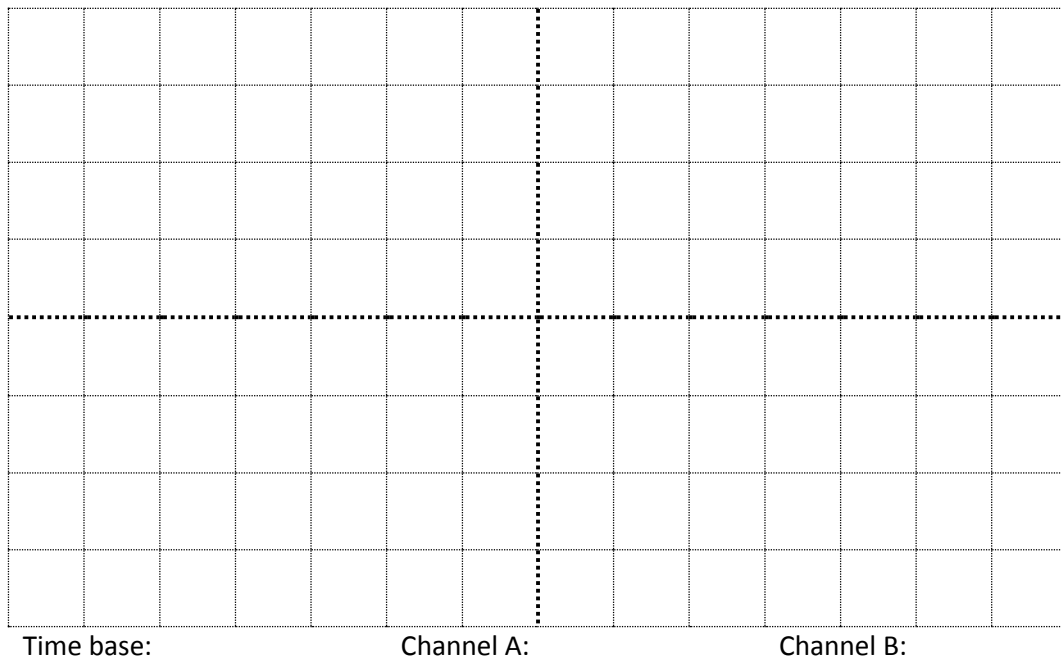
ZADATAK 2.

Spojite električnu shemu prema slici i napravite ista mjerenja kao u i prvom zadatku.

Tablica izmjerenih i izračunatih vrijednosti				
R2 / kΩ	2	20	50	100
Uulmax / mV				
Uulef / mV				
Uizmax / V				
Uizef / V				
Au = 1 + (R2 / R1)				
Au = Uiz / Uul				

Nacrtajte dijagrame ulaznog i izlaznog napona za R2 = 20 kΩ i izmjerite period.

Period T = _____ ms.

ZADATAK 3.

Izmjerite naponsko pojačanje invertirajućeg i neinvertirajućeg pojačala sa slika za frekvencije prema tablicama uz ulazni napon amplitude _____ mV. Na osnovu izmjerenih vrijednosti nacrtajte amplitudno-frekvencijsku karakteristiku pojačala i označite karakteristične točke.

Invertirajuće pojačalo:

f (kHz)	0.2	1	2	10	20	100	200	1000	2000	10000	20000
U _{iz} (V)											
A _u (dB)											

Neinvertirajuće pojačalo:

f (kHz)	0.2	1	2	10	20	100	200	1000	2000	10000	20000
U _{iz} (V)											
A _u (dB)											

$$A_u = 20 \log (U_{iz}/U_{ul}) \text{ (dB)}$$

PITANJA:

1. U kakvom su faznom odnosu ulazni i izlazni napon?
2. O čemu ovisi naponsko pojačanje invertirajućeg i neinvertirajućeg pojačala?
3. Čemu služi amplitudno-frekvencijska karakteristika i koje su karakteristične točke?
4. O čemu ovisi nagib amplitudno-frekvencijske karakteristike?

ZADATAK 4.

Proračune i zabilješke napisati u bilježnicu za laboratorijske vježbe, tablicu i dijagrame napraviti u Excelu, te ih zalijepiti u izvještaj. Izvještaj mora sadržavati:

- 1) opise zadataka i crteže,
- 2) izradu tablica u Excelu na osnovu izmjerenih i izračunatih podataka,
- 3) izradu očitnog oblika ulaznog i izlaznog napona sa osciloskopa,
- 4) izradu u Excelu potrebne dijagrame,
- 5) odgovore na pitanja uz pripadajući zadatak,
- 6) zaključak vježbe.